



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia  
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,  
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

**Canisius, Heinrich**

**Coloniae Agrippinae, 1662**

In Cap. Super quæstionum 27.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

simul cum dignitate exprimat, ut v.g. Conrado Episcopo Eistertensi, an ejus successor quoque continebitur. Et verius est non contineri, quia præsumitur personæ habitatio ratio, arg. *l. Si servus 37, D. De stipulat. servor.* Atque hanc sententiam asserit & communem defendit Decius *hic num. 45 cum seqq.* Nisi ut rectè tradunt Panorm. *hic num. 8. & idem Decius num. 48.* delegans sive committens non haberet ipsius delegati notitiam; quia tunc expressio nominis proprii nihil operaretur, sed inspiceretur solum dignitatis nomen, *sexi. in l. Qui habebat 28, D. De reb. dubiis.*

Sed nolim hæc fufius profèqui, propter Conc. Trid. *Sess. 25, c. 10, De reform.* quo omnes delegationes sunt personales, hoc est, ad successorem non transeunt. Nam statuit, ut in singulis Conciliis provincialibus & diocesanis quatuor aut etiam plures personæ, quæ qualitates habeant,

(juxta *c. Statutum De ref. lib. 6.* ut sunt in dignitate vel personatu constitutæ, & Canonici Cathedral. Ecclesiæ, quarum etiam meminimus ad *c. Si pro debilitate 2 supra hoc tit.*) designentur, quibus causæ ecclesiasticæ à Sede Apostolica, vel ejus Legato aut Nuntio committantur, & si aliquem ex illis mori contigerit, Ordinarius loci, una cum Consilio sui Capituli, alium in ejus locum usque ad futuram Provinciale vel diocesanam Synodum substituere debeat. Igitur absque ulla distinctione nulla delegatio in successorem ratione dignitatis transit. Non tamen ideo hoc cap. prorsus inutile est: quinimò adhuc necessarium eo casu, quo S. Pont. cum clausula, *non obstante Concilio Tridentino* delegatum in dignitate positum constituit, ut quotidie facit, nam tunc redimus ad opus Decretalium.

## In Cap. Prudentiam 21.

## SUMMARI A.

1. Plures delegati quomodo constituantur, & quid tunc juris.

**H**æc Decretalis agit de pluribus delegatis ad eandem causam constitutis, quod quandoque simpliciter, quandoque certa forma fit. Si simpliciter, necesse est, ut simul o-

maes conveniant: alioquin si unus eorum rebus humanis exemptus, vel aliter absens fuerit, reliqui in eadem causa procedere non possunt, *c. Vno delegatorum 42, c. Causam matrimonii hoc tit. & l. Duo ex tribus 19, D. De re judic.* ubi textus hanc rationem adfert, quod omnes judicare iussi sint, scilicet conjunctim: at si disjunctum, vide quæ dixi in *c. Sciscitatus 13, sup. De rescriptis.*

## In Cap. Super quæstionum 27.

## SUMMARI A.

1. Delegatus S. Pont. quatenus totam causam vel partem subdelegare possit.
2. Et quid juris in ordinario delegante.

**D**icimus ex hoc Capite delegatum summi Pontificis non tantum totam causam, sed vel principium, vel medium, vel finem uni vel pluribus subdelegare posse: hoc tamen discrimine observato, ut, si totam causam subdelegaverit, non ad se, sed ad delegantem suum, id est, Principem appelletur; si partem aliquam, tunc ad se, tamquam ad immediatè superiorem, *text. h. §. porro & in l. 1. §. fin. D. Quis à quo appell.* Ratio discriminis est, quia priori casu abdicavit à se iurisdictionem causæ totius, unde ad se tamquam Judicem provocari non potest: posteriori verò, cum adhuc Judex causæ perseveret, rectè ad eum

appellatur, *d. §. porro & c. Si delegatus 7. §. fin. eod. in 6.* His adversari videretur textus in *l. un. in fine C. Quis pro sua jurisd. & c.* ubi indistinctè constituitur, ad Principem, non ad delegatum ipsius appellari debere: item in *d. l. 1. §. 1.* Sed uterque textus est accipiendus iuxta distinctionem iam dictam, quando scilicet integra causa alteri subdelegatur. Unde idem erit in delegato ad universitatem causarum, sive qui ad plures causas simul constitutus est; ut, si is unam causam subdelegaverit, ab eo non provocetur ad subdelegatum, sed ad Principem, cum nihil iurisdictionis sibi in illa causa retinuerit, *d. l. 1. §. 1. Quis à quo appell.*

Sed an idem observandum sit in ordinario iudice, ut si is totam causam delegaverit, ipse non provocandus sit, an eius superior? Et putat Alei. in *Rubr. inf. de off. ordin.* 8. idem esse, quod in casu præcedenti, ob eandem rationem. Sed fallitur Alei. at. quia



ar. quia nihilominus ordinarius sibi eisdem causæ jurisdictionem retinet, nisi quod actu eam non exerceat; nam eandem causam, non obstante delegatione, ad suam notitiam revocare potest, l.

*Judicium solvitur* § 8. D. De judic. Deinde sententiam à suo delegato laram ipse exequitur, l. A. dyvo Pio 15, in pr. D. De re judic. Non igitur causæ delegatione jurisdictionem à se abdicavit.

---

IN TIT. XXX. DE OFFICIO LEGATI.

**P**ost Titulum de officio Judicis delegati sequitur recto ordine hic Tit. de officio Legati, quia uti delegatus fungitur munere Judicis superioris delegantis, sive is sit summus Pontifex, sive alius Judex ordinarius, ita & Lega-

tus gerit vices §. Pont. qui quia ubique præsens esse non potest, mittit in Provincias Legatos suo nomine, cum pleniori potestate, c. 1. hoc tit. Quare repetere dicta in summa Juris Canonici lib. 1. Tit. XVII. V. A.

---

IN TIT. XXXI. DE OFFICIO JUDICIS ORDINARIJ.

**P**ost Judices, qui extra ordinem à sancto Pontifice constituuntur, sequitur de Judicibus ordinariis, quos locorum ordinarios vocat text. in c. 3. hoc tit. in 6. qui scilicet propriam jurisdictionem habent, dignitati Ecclesiasticæ ac muneri, quo funguntur, coherentem. Tales in primis sunt Episcopi, & alii Prælati Episcopo

minores, ut Ecclesiarum collegiarum & Monasteriorum Præfetti; qui tamen si fuerint negligentes in suis corrigendis, possunt Episcopi vices & negligentiam eorum supplere, c. Quanto 7. & c. Irrefragabili 13. §. excessus hoc tit. Reliqua repetere ex summa Juris Canonici lib. 1. Tit. XVI. & dictis sup. ad Tit. XXIX in princ. V. A.

---

IN TIT. XXXII. DE OFFICIO JUDICIS.

**D**e officio Judicis in genere hoc Titulo agitur. Ubi breviter notandum est, quod quemadmodum Judex interdum utiliter & ad nullius petitionem munere suo fungitur, veluti dum ea, quæ juris sunt, & minus allegata supplet, c. Bona memoria 3. sup. De postulat. Interdum verò necessariò, & ad partis petitionem, ut dum in integrum restituit, c. 2. hoc tit. dum parti litiganti,

quæ destituit patrocinio, dat advocatum, c. 1. eod. ita & petentibus judicium seu actum justitiæ interdum nobile, interdum mercenarium suum officium impendat. Hanc enim divisionem officii Judicis in nobile & mercenarium textus in d. c. 2. aut insinuat, aut ex eo saltem eliciunt & probant Interpretes. V. A.

---

IN TIT. XXXIII. DE MAIORITATE ET OBEDIENTIA.

**I**nter Ecclesiasticas personas, de quibus hæc dictum est, quædam est præminentia, quæ in Rubr. dicitur Majoritas, ratione cujus qui minor est obligatur majori ad reverentiam & obedientiam. Majores autem aliqui habentur, vel ratione Ordinis, ut Diaconus Subdiacono, Diacono Sacerdos, c. Statuimus 15, hoc tit. vel ratione jurisdictionis & dignitatis, ut Archidiaconus major est Archipresbytero, qui tamen Ordine minor est seu posterior, c. Ad hæc sup. De off. Archid. vel ratione antiquitatis, ut qui prior tempo-

re est in ordine, c. 1. & d. c. Statuimus hoc tit. vel denique ex representatione personæ eminentioris quis prærogativam habet, ut qui ordinatus est à Summo Pontifice quamvis per hoc non eximatur à jurisdictione sui Episcopi, c. per tuas 7. eod. Obedientia verò consistit in honoris exhibitione, honestioris loci sessione, & potissimum in eo, ut minor obediat præcepto majoris, modò intra limites jurisdictionis suæ se contineat, nec quid mandet extra officium suum, & licita atque honesta fiat, quæ imperat. V. A.

IN TIT.